

11. SINIF

COĞRAFYA

SORU BANKASI

Kullanım Kılavuzu için
Karekodu Okut

LİSE DESTEK UYGULAMASIYLA
TÜRKİYE GENELİ NET
SIRALAMANI GÖR

- YAYINEVİNE AİT KİTAPLAR
- ÖRNEK PDF'LER
- AKILLI TAHTA UYGULAMALARI
(PARDUS İLE UYUMLUDUR.)
- VİDEO SORU ÇÖZÜMLERİ
- MOBİL UYGULAMALAR
- LİSE DESTEK ÖĞRENCİ
UYGULAMASI

Karekodu Okut
Uygulamayı
İndir.

DijitalSet
DİJİTAL EĞİTİM SETİ
www.dijitalset.com

● Sanal Sınıf Entegrasyonu

ZOOM ile kurumların ders
işlemlerini sağlar.
Ders tekrarlarını izleme imkânı verir.

● Soru Havuzu

● Mobil Öğretmen ve

Öğrenci Uygulamaları

Ödevlendirme sistemi
İçeriklere erişim
Raporlama

● İdari Hizmetler

Sanal sınıf
SMS ile duyuru
Gelişim raporları

● Erişilebilirlik

Tarayıcı aracılığıyla erişim

Her testin başında bulunan
karekodları okutarak video
çözümlere ulaşabilirsiniz.

Copyright ©

Bu kitabın her hakkı yayınevine aittir. Hangi amaçla olursa olsun, bu kitabın tamamının ya da bir kısmının, kitabı yayınlayan yayınevinin önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayınlanması ve depolanması yasaktır.

 yayindenizipro

 yayindenizipro

 Yayın Denizi Yayınları

Mobil uygulama
Yayın Denizi Eğitim

YAYIN DENİZİ EĞİTİM

www.yayindenizi.com.tr

yayindenizi@isler.com.tr

0549 839 68 49

06-0922-01-7500B
ISBN: 978-605-197-439-2

ÖN SÖZ

Eğitimin çeşitlendiği ve bir yarışa dönüştürüldüğü günümüzde bu yarışın içinde, dahası ön saflarında olmak, doğru kaynaklara sahip olmayı gerektiriyor. Kitabın yayına hazırlık sürecinde; MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın 2018 yılı son değişikliklerine göre belirtilen kazanımlar esas alınmıştır. Kitabımız ünitelerin en alt konularına varıncaya kadar hücreleme anlayışına sıkı sıkıya bağlıdır. Kitapta mutlaka her bir kazanıma yönelik soru yer almıştır. Bunun dışında öğretmen ve öğrencilere yardımcı olması amacıyla her ünite için;

- Kavram haritaları,
- Kavramlar,
- Etkinlikler,
- Yazılıya yönelik açık uçlu sorular,
- Doğru yanlış soruları,
- Eşleştirme soruları,
- Her ünite sonrası Üniteye Genel Bakış,
- I. ve II. Dönem konularını kapsayan denemeler hazırlanmıştır.

Kitabımız sadece bir soru bankası niteliğinde değildir. Aynı zamanda kavram haritaları ve kavramlar ile konu özetlemesi de yapılmış, ünite tekrar testleri ile üniteyi tekrar etme fırsatı sağlanmıştır. Kitaptaki tüm soruların video çözümü yapılmıştır. Öğrencilerimiz bu anlamda kitabımızdan hem okul başarılarını yükseltmek hem de YKS'ye en güzel ve verimli biçimde hazırlanmak için yararlanabilirler. En büyük mutluluğumuz eserimizin sizlere yararlı olduğunu görmek olacaktır. Kitapla ilgili öneri, istek ve düşünceleriniz bizim için çok önemlidir.

Kitapla ilgili öneri, istek ve düşüncelerinizi aşağıdaki mail adreslerine iletebilirsiniz.

İsmail ÜNALDI: unaldiismail@gmail.com
Murat KARAGÖZ: muratkaragoz0619@gmail.com
Murat ÇAKIR: cakirmrt007@gmail.com
Mahmut ÖZCİKAN: ozcikanmahmut63@gmail.com

Kitabımızı Tanıyalım

Lise Destek

www.lisedestek.com adresine girerek yayınevine ait kitaplara, video soru çözümlerine, mobil uygulamalara ve lise destek öğrenci uygulamasına ulaşabilirsiniz.

Video Çözüm

Testlerdeki video çözümlere ulaşmamızı sağlayan uygulamadır.

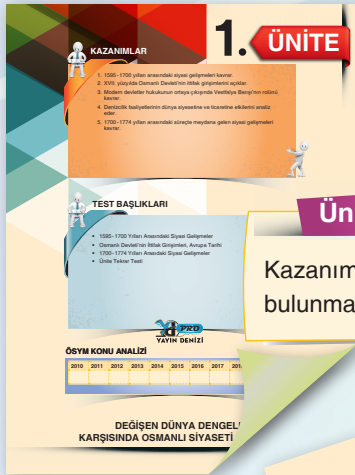
Optik Okuma

Deneme sınavlarının arkasında bulunan optiğin okutulmasını sağlayan uygulamadır.

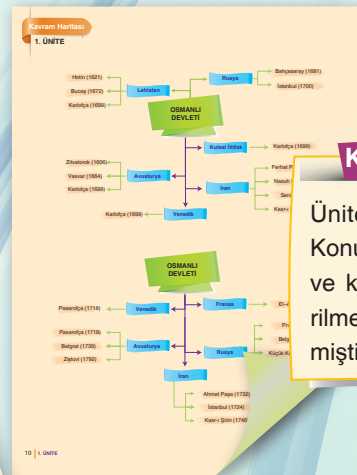
Dijital Set

Sanal sınıf entegrasyonu, soru havuzu, mobil öğretmen ve öğrenci uygulamaları, idari hizmetler ve tarayıcı aracılığıyla erişimi içinde barındıran sitedir.

Ünite Kapağı

Kazanımlar ve Test Başlıkları bulunmaktadır.

Kavram Haritası

Ünitenin özeti niteliğindedir. Konunun daha iyi anlaşılması ve kavram kargaşasının giderilmesi için tablo hâlinde verilmiştir.

Kavram Sözlüğü

Üniteye ait bilinmesi gereken kavramları içermektedir.

SAYFA SAYISI
208

SORU SAYISI
712

ETKİNLİK SAYISI
44

TEST SAYISI
60

TEST 1

Testler

Konu testleri hücreleme yöntemine göre en alt başlıklara indirgenerek hazırlanmıştır. Cevap anahtarları testlerin altında yer almaktadır. Tamamı video çözümlüdür. Öğretmeyi amaçlamıştır. Her tip soru modelini görmeni sağlayacaktır.

TEST 1

Üniteye Genel Bakış

Genel tekrar niteliğindedir. Birkaç kazanımı birleştiren sorulardan oluşmaktadır. Algı, yorum ve mantık gerektiren soru tiplerinden oluşmuştur.

1. ÜNİTE

Beceri Temelli Sorular

Zihinsel beceri gerektiren, akıl yürütmeyi sağlayan, yorumlama yeteneğini geliştiren, düşünce becerisi kazandıran soruları içermektedir.

1. ÜNİTE

Kavramları Kullanalım

Etkinliklerin yer aldığı bu alanda üniteye ait kavramların doğru algılanması ve kullanılması amaçlanmıştır. Etkinliklerin cevapları kitabın arkasında verilmiştir.

1. ÜNİTE

Yazılıya Girme Zamanı

Bu bölümde yazılıda çıkma ihtimali olan soru örnekleri yer almaktadır. Cevapları kitabın arkasında verilmiştir.

1. ARA DÖNEM DENEME SINAVI

1. ARA DÖNEM DENEME SINAVI

4 adet deneme sınavı (I. Ara Dönem, Yarıyıl, II. Ara Dönem, Yıl Sonu) yer almaktadır. Sarmal bir yapıya sahiptir. Optik okuma özelliği ile Türkiye geneli netlerinizi kıyaslayabilirsiniz.

ÇALIŞMA PLANI YAPALIM

NEREDE?

ÇALIŞMA PLANI YAPARKEN BU SORULARI DİKKATE ALINIZ!

Hangi ders, hangi gün?

NE ZAMAN?

Konu öğrenme ve tekrar ne zaman?

Soru çözümü ve ödevler ne zaman?

NASIL?

Deneme sınavları ne zaman?

Aksayan çalışmalar hangi gün ve ne zaman çalışılmalı?

Ders dışı hangi etkinlikler ne zaman yapılmalı?

Tatil günü hangi gün?

Her şey ne kadar karışık görünse de;

- ✓ Gerçekleştirilebilecek bir hedefin varsa,
- ✓ Hedefe ulaşmayı amaç edindiysen,
- ✓ Soru çözerek deneyim kazanıyorsan,
- ✓ Konuları birbiri ile ilişkilendirebiliyorsan,
- ✓ Sınav uygulayarak bilgilerini sık sık kontrol ediyorsan,
- ✓ Kendine güveniyorsan

İşler iyi gidecek demektir.

İYİ NOT ALMAK, HER ŞEYİ YAZMAK DEMEK DEĞİLDİR!

İyi not almak; kendi cümlelerini kurmak, şekille veya yazıyla şifrelemek, baktığında kolayca anlayıp hatırlamak için materyal hazırlamak demektir.

Tutulan notlar; onlara geri dönmek, onları okumak, gözden geçirmek, oradaki fikirlerin üzerine düşünmekle bir anlam kazanır.

Merak;

öğrenme isteğini harekete geçirir,
odaklanmayı sağlar,
çabuk yorulmayı engeller.

EVDE ETKİN ÇALIŞMA

Evde olduğunuz zamanı çok iyi değerlendirmelisiniz. Çoğu zaman yoğun ve yorgun bir gün geçirerek eve geldiğiniz için iyi ve uygulanabilir bir programa ihtiyacınız var.

Evde yapılması gereken işler:

- Uyuma • dinlenme • beslenme • konuları tekrar etme, • soru çözme • çözemediğin sorular için araştırma yapma
- ödev yapma • fazladan sınav uygulama • önceden öngörüle-meyen durumlar

gibi pek çok başlık altında toplanabilir.

Dersler gün boyu peşinizi bırakmadı. Okul bitti ama evde derse devam çünkü hedefleriniz ve hayalleriniz var. Bunu asla unutmamalısınız.

- ✓ Eve gelince önce dinlenmelisiniz.
- ✓ Kendinize bir ders çalışma saati belirlemeli ve sürekli bunu düşünmelisiniz. Çünkü zihin neyi tekrar ederse kendini o yönde yönlendirir.
- ✓ Konu öğrenme, tekrar etme, soru çözme saatlerini birbiri arkasına yerleştirmelisiniz.
- ✓ Ders çalışırken mutlaka ara vermelisiniz. Ara vermek odaklanma gücünüzü artıracaktır.
- ✓ Her gün konu tekrarlarına zaman ayırmalısınız. Yeni bilgiyi günlük tekrar etmelisiniz. Tekrar etmek başarının anahtarıdır. Bilginin pekiştirilmesini ve uzun süreli hafızaya atılmasını sağlar. Tekrarlarınızı zihinden yapmayı öğrenmelisiniz. Bu size zaman kazandırmanın yanında kalıcı olarak öğrenmenize de katkı sağlayacaktır.
- ✓ Bilginin kalıcı olmasını sağlamak için ilişkilendirerek öğrenmeye çalışmalısınız. Ezberden kaçınmalısınız. Öğrenilen bilginin tam olarak kullanılması için beyin tarafından analizinin yapılması gerekir. Ezberci sistem bunu engeller.
- ✓ Not alma hızınızı kendinize göre belirlemelisiniz. Yavaş not alma beynin konsantre olmasını zorlaştırır, yazma hızı ile beynin çalışma hızı arasında boşluk meydana gelir. Zihin başka alanlara kayar ve konsantrasyon sorunu yaşarsınız.
- ✓ Her şeyden arındırılmış ortam, çalışma için iyi bir ortam değildir.
- ✓ Dikkatinizi belli alanlara değil, genele yaymalısınız. Dikkatinizi uyanık tutmayı unutmamalısınız.
- ✓ Sosyal hayattaki olumsuz etkenlere dikkat etmeli, mümkün olduğunca bunları ortadan kaldırmalısınız.
- ✓ Yaptığınız programa beyninizi ikna etmelisiniz.

Bilgi

+

Deneyim

+

Duygu ve Davranış

=

ÖĞRENME

Öğrenmeyi Kolaylaştıralım

BÖYLE MİSİN?

- Düzenli ortam
- Resimli dergi ve kitaplar
- Masa başında, bireysel çalışma
- Şema, grafik, harita kullanma
- Renkli kalem kullanma
- Gözlemleyerek kavrama
- Çizimleri takip etme
- Duyduğunu hatırlama

GÖRSEL

- Yazarken renkleri kullan.
- Okurken önemli yerlerin altını çiz.
- Ders dinlerken küçük kartlara not al.
- Karmaşık konuları çizime dönüştür.
- Konuyu planla ve organize et.
- Resimlerle çalış, konuları kolay kavra.
- Soru çözerken verilenleri şemala.

- Özenli, hoş, rahat konuşabilme
- Dinleyerek ve konuşarak öğrenme
- Müzik ve ses kayıtlarını dinlemeyi sevme
- Ritmik, orta hızda, tane tane konuşma
- Grup çalışmalarından zevk alma.
- Sözel ifadeleri takip etme

İŞİTSEL

- Çalışma arkadaşı bul veya grupla çalış.
- Yüksek sesle tekrar et.
- Yeni öğrendiğin bilgileri ritmik tarzda tekrarla.
(Komik, saçma ve çığgınca olması öğrenmeyi kolaylaştırır.)
- Öğrendiklerini kendine anlat
- Öğrendiklerini kendi kelimelerle ifade et.

- Az ve öz konuşma
- Sürekli hareket etme isteği
- Öğeleri kullanmayı ve deney yapmayı sevme
- Yaşadığını, gördüğünü ve dokunduğunu hatırlama
- Rahat ve sakin konuşma
- Rahatına düşkün olma.

DOKUNSAK

- Ön sıralara otur, kısa notlar al.
- Konu tekrarlarında hareket hâlinde ol.
- Yüksek sesle oku.
- Çalışırken şema, tablo, harita yap.
- Kendi istediğin yerde ve formda çalış.
- Dersi hareketli birinden dinle.

SOL BEYİN

Vücudun sağ tarafındaki organlarını yönetir.

Analistik düşünme becerisine sahiptir.

Akademik ve bilimsel konularda başarılıdır.

Matematiksel verilerle ilgilenir.

Dili iyi kullanır.

Kelime, sayı ve sembollerle ilgilenir.

Mantıksaldır.

Sebep-sonuç ilişkisini iyi kurar, sonuçlarla ilgilenir.

SAĞ BEYİN

Vücudun sol tarafındaki organları yönetir.

Görsel ve işitsel konularla ilgilenir.

Görme ve duyma yoluyla öğrenir.

Gerçek üstü hayaller kurar.

Mecaz anlamlarla ilgilenir.

Üretkendir.

Sanatsal faaliyetlere çok yatkındır.

Yapamam sendromu
Eleştirme
Yeniliğe karşı olma
Analiz etme
Algılama ve üretme
Sıralı işlem yapma
Alışkanlıklarla değerlendirme

Ses tonu ve duygular
Matematiğin merkezi
Gerçek sorun çözücü
Yenilikçi
Bütünsel kavrama
Değer yargısı eksik

BEYNİNİZİ YERİNDEN ÇIKARIN VE ONA SALDIRIN KENDİNİ KORUYACAKTIR.

Mark Twain

ÖN SÖZ REHBERLİK

1. ÜNİTE

DOĞAL SİSTEMLER

Kavram Haritası.....	10
Kavram Sözlüğü.....	11
Biyçeşitlilik.....	13
Biyomların Özellikleri.....	17
Ekosistem ve Madde Döngüleri.....	21
Su Ekosistemleri.....	25
Üniteye Genel Bakış.....	27
Beceri Temelli Sorular.....	29
Kavramları Kullanalım.....	31
Yazılıya Girme Zamanı.....	35

2. ÜNİTE

BEŞERİ SİSTEMLER

Kavram Haritası.....	38
Kavram Sözlüğü.....	40
Ülkelerin Nüfus Politikaları.....	41
Türkiye'de Nüfus Politikaları.....	45
Şehirlerin Fonksiyonları.....	49
Türkiye'de Şehir Fonksiyonları.....	53
Türkiye'de Kırsal Yerleşme Tipleri.....	57
Doğal Koşulların Üretim, Dağıtım ve Tüketime Etkisi.....	61
Beşerî Koşulların Üretim, Dağıtım ve Tüketim Sektörlerine Etkileri.....	63
Doğal Kaynaklar ve Ekonomi İlişkisi.....	67
Türkiye'de Doğal Kaynaklar ile Ekonomi İlişkisi.....	71
Üniteye Genel Bakış.....	73
Beceri Temelli Sorular.....	75
Kavramları Kullanalım.....	77
Yazılıya Girme Zamanı.....	81
I. Ara Dönem Deneme Sınavı.....	83

5. ÜNİTE

ÇEVRE VE TOPLUM

Kavram Haritası.....	172
Çevre Sorunları ve Türleri.....	173
Maden ve Enerji Kaynaklarının Kullanımının Çevresel Etkileri.....	177
Doğal Kaynaklarının Kullanımının Çevresel Etkileri.....	181
Arazi Kullanımının Çevresel Etkileri.....	183
Küresel Çevre Sorunları.....	185

3. ÜNİTE

TÜRKİYE'DE EKONOMİ

Kavram Haritası.....	88
Kavram Sözlüğü.....	89
Türkiye'de Uygulanan Ekonomi Politikaları.....	91
Türkiye Ekonomisinin Sektörel Dağılımı.....	93
Türkiye'de Tarım.....	95
Türkiye'de Hayvancılık.....	103
Türkiye'de Madenler.....	107
Türkiye'de Enerji Kaynakları.....	111
Türkiye'de Sanayi.....	115
Üniteye Genel Bakış.....	119
Beceri Temelli Sorular.....	121
Kavramları Kullanalım.....	123
Yazılıya Girme Zamanı.....	127
Yarı Yıl Deneme Sınavı.....	129

4. ÜNİTE

KÜRESEL ORTAM: BÖLGELER VE ÜLKELER

Kavram Haritası.....	134
Kavram Sözlüğü.....	135
İlk Kültür Merkezlerinin Ortaya Çıkışı.....	137
Kültürel Bölgelerin Oluşumu ve Dağılışı.....	139
Türk Kültürü.....	141
Anadolu'nun Kültürel Özellikleri.....	143
Küresel Ticaret.....	145
Turizm.....	147
Sanayileşme Süreci.....	149
Tarım-Ekonomi İlişkisi.....	151
Uluslararası Örgütler.....	153
Üniteye Genel Bakış.....	157
Beceri Temelli Sorular.....	159
Kavramları Kullanalım.....	161
Yazılıya Girme Zamanı.....	165
II. Ara Dönem Deneme Sınavı.....	167

Doğal Kaynakların Sürdürülebilir Kullanımı	
Atıklar ve Geri Dönüşüm.....	187
Üniteye Genel Bakış.....	189
Beceri Temelli Sorular.....	191
Kavramları Kullanalım.....	193
Yazılıya Girme Zamanı.....	197
Yıl Sonu Deneme Sınavı.....	199

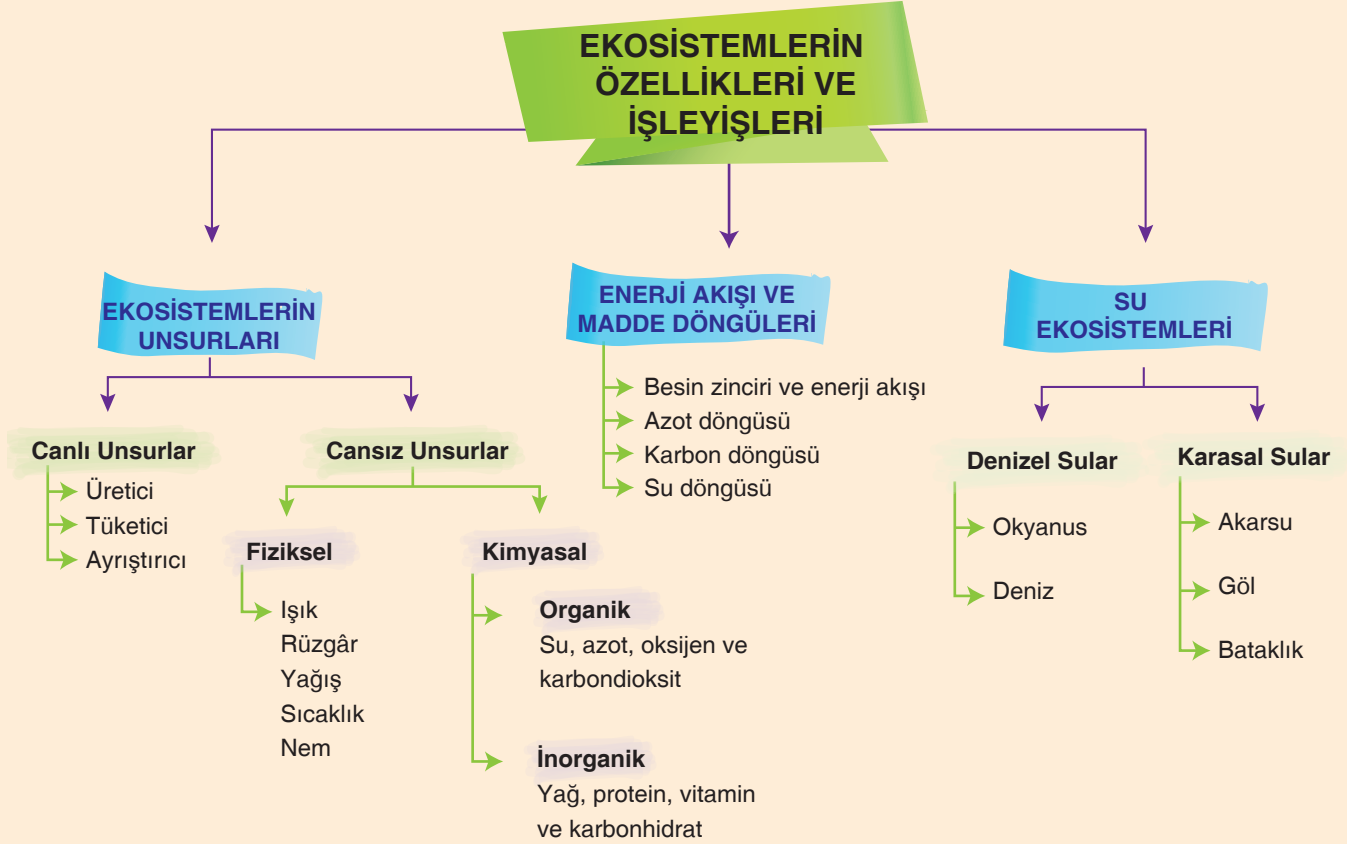
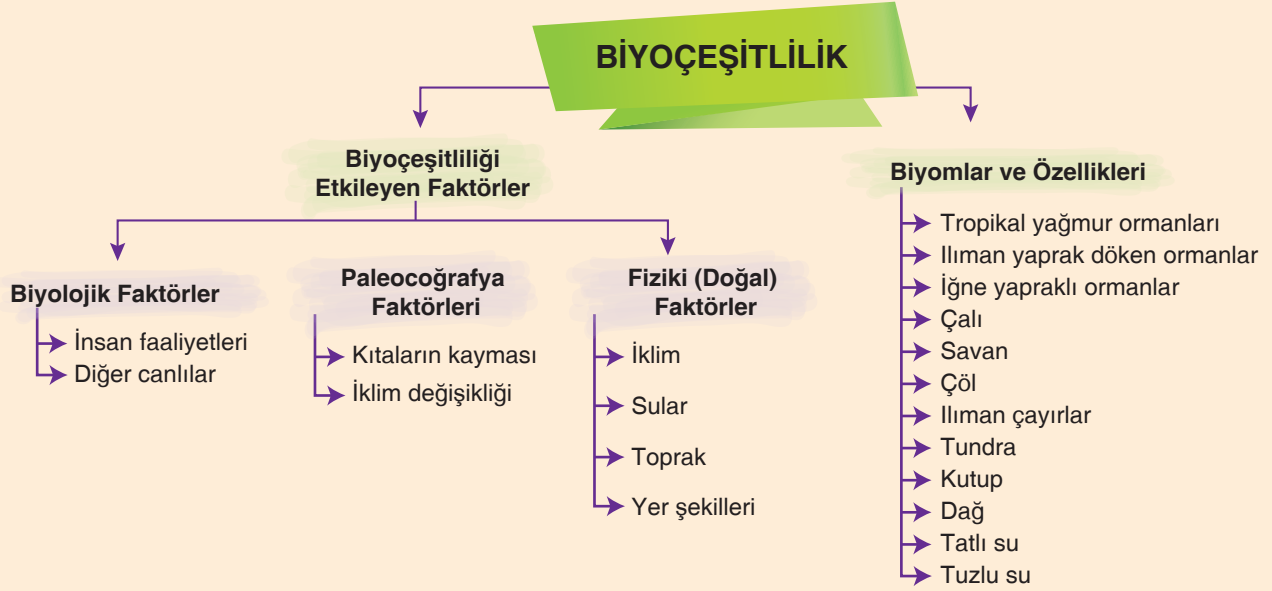
1. ÜNİTE

KAZANIMLAR

- Biyoçeşitliliğin oluşumu ve azalmasında etkili olan faktörleri açıklar.
- Ekosistemi oluşturan unsurları ayırt eder.
- Madde döngüleri ve enerji akışını ekosistemin devamlılığı açısından analiz eder.
- Su ekosisteminin unsurlarını ve işleyişini açıklar.

TEST BAŞLIKLARI

- Biyoçeşitlilik
- Biyomların Özellikleri
- Ekosistem ve Madde Döngüleri
- Su Ekosistemleri
- Üniteye Genel Bakış

Adaptasyon: Canlıların, çevreye uyumunu sağlayan kalıtsal özellikleri.

Aerosol: Havadaki çeşitli tozlar.

Alg: Sulak alanlarda yaşayan ve genellikle tek hücreli olan canlılar.

Ayrıştırıcılar: Ölen canlıların çürümesini ve bünyesindeki organik ve inorganik maddelerin toprağa karışmasını sağlayan organizmalar.

Azot döngüsü: Azotun doğal ortamlar arasında dolaşımıdır.

Bakteri: Tek hücreli bir canlı türü.

Besin zinciri: Canlılar arasındaki beslenme ilişkileri.

Birincil tüketiciler: Bitkilerle beslenen(otçul) canlılardır.

Biyomas: Bitkisel ve hayvansal atıkların çevrimi yoluyla enerji elde etme metodudur.

Biyocoğrafya: Canlılar coğrafyası. Canlıların birbiriyle ve doğal çevreyle etkileşimini inceleyen bilim dalı.

Biy çeşitlilik: Canlı türleri, genler, ekosistemler ve ekolojik olaylara bağlı çeşitlilik.

Biyokütle: Belirli bir alanda bulunan canlı organizmaların toplam kütlesi.

Biyom: Dünyadaki genel iklimatik ve topoğrafik koşullar bakımından benzer özellikler gösteren bölgeler ile bölgelerdeki bitki ve hayvan toplulukları.

Biyosfer: Litosfer, hidrosfer ve atmosferin canlı yaşama sahaları. Canlılar küresi.

Çevre: Canlı ve cansız öğelerden oluşan yaşam ortamı.

Ekoloji: Canlıların birbirleri ve çevreleriyle olan etkileşimlerini inceleyen bilim dalı.

Ekolojik döngü: Kullanılan doğal kaynakların yine doğal yollarla yeniden kullanılabilir hâle gelmesi.

Ekosfer: Biyosfer. Yeryüzünde canlıların yaşadığı alan. Hava küre, su küre ve taş kürenin birbirleriyle en çok etkileşimde bulunduğu ve bu nedenle canlıların yaşadığı ortam.

Ekosistem: Hava, su, toprak ve canlılardan oluşan ortam. Birbiriyle etkileşim içinde bulunan canlı ve cansız varlıklardan oluşan ortam.

Enerji akışı: Güneşten gelen enerjinin üretici canlılardan, tüketici ve ayrıştırıcı canlılara beslenme yoluyla aktarılması.

Endemik: Bir yöreye ait olan bitki veya hayvan türü.

Fauna: Bir ekosistemde bulunan hayvan türlerinin tümü.

Flora: Bir ekosistemde bulunan bitki türlerinin tümü.

Fotosentez: Yeşil bitkilerini, güneş enerjisi, karbondioksit, ve su kullanarak besin ve oksijen üretmesi.

Habitat: Bir organizmanın doğal ortamda yaşadığı ve çoğaldığı bölge.

İkincil tüketiciler: Otoburlarla beslenen etoburlar.

Karbon döngüsü: Karbonun; hava küre, su küre, taş küre ve canlı küre arasındaki dolaşımı.

Liken: Kayalarda ve ağaçlarda oluşan su yosunu ve mantar bileşimi.

Madde döngüsü: Canlılar için gerekli maddelerin biyosfer, atmosfer, litosfer ve hidrosfer arasında yer değiştirmesi.

Mikroorganizma: Mikroskopla görülebilen canlılar.

Niş: Bir canlının ekosistem içindeki görevi.

Nitrat: Bir nitrojen ve üç oksijen atomundan oluşan (NO₃) bileşik. Bitkinin büyümesi için yaşamsal öneme sahip olan öğelerden biridir. Doğal ve yapay gübrenin temel maddesi.

Otobur: Bitki tüketerek yaşamını sürdüren canlı.

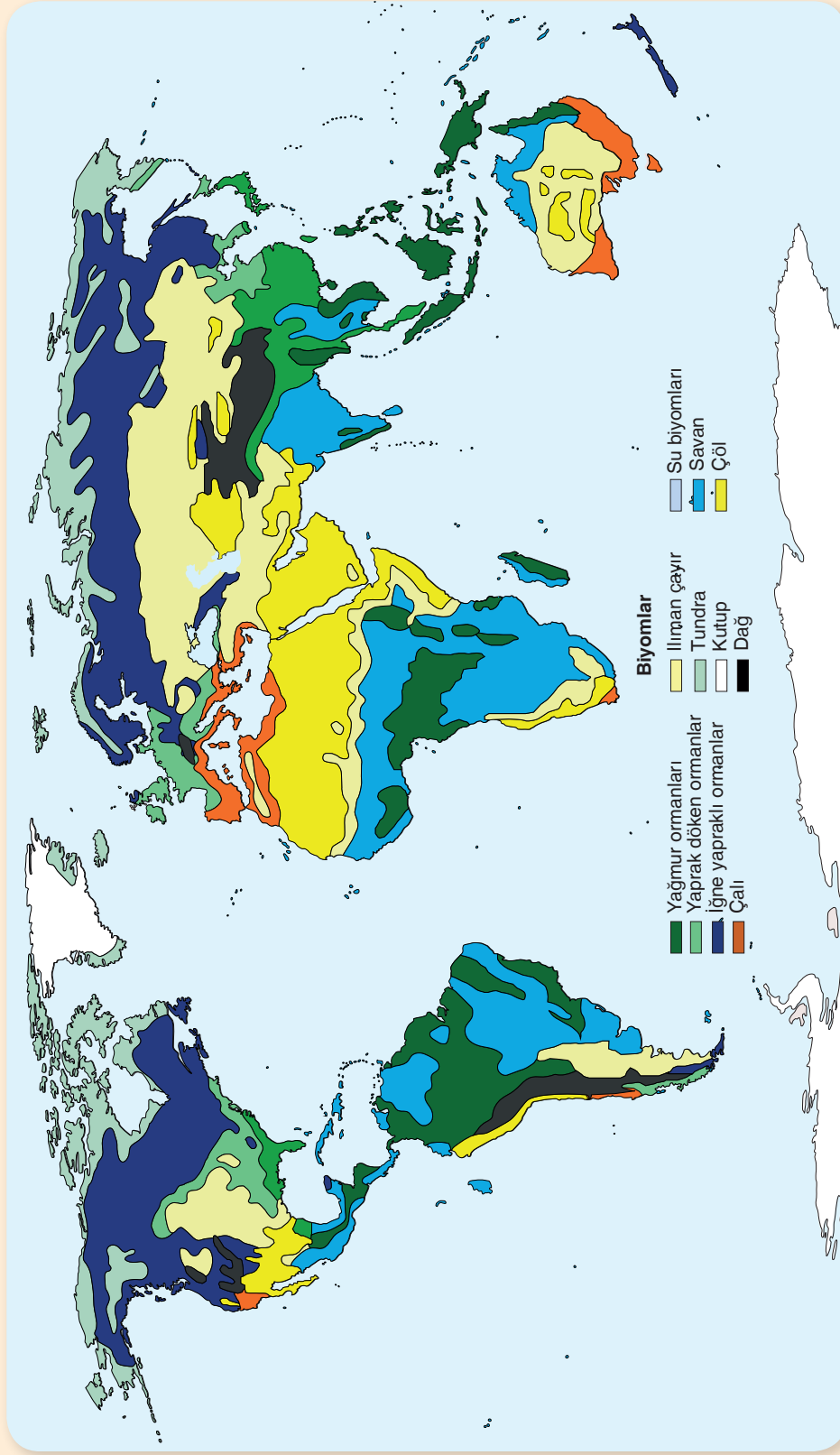
Plankton: Çok küçük boyutlu hayvansal ve bitkisel kökenli su canlıları.

Su döngüsü: Yeryüzündeki suların buharlaşarak atmosfere geçmesi, buradan yağış olarak yere düşmesi ve tekrar yer altı ve yer üstü sularına karışması.

Su ekosistemi: Tatlı ve tuzlu sulardaki canlılar ve cansız çevre ortamı.

Tür: Ortak özellikleri olan, kendi aralarında üreyebilen bireylerin tamamı.

Üreticiler: Fotosentez ya da kemosentezle besin üretebilen canlılar.

Dünya'daki Biyomların Dağılışı Haritası

1. Biyçeşitliliği etkileyen faktörler fiziki faktörler, biyolojik faktörler ve paleocoğrafya şeklinde üç gruba ayrılmaktadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi fiziki faktörler arasında sayılamaz?

- A) İklim
B) Yer şekilleri
C) Toprak
D) Kıtaların kayması
E) Kara ve deniz dağılışı

2. Canlıların doğal ortamlar içerisinde yaşadığı küre olan biyosfer (canlılar küresi); litosfer, atmosfer ve hidrosfer ile etkileşim hâlinindedir. Canlıların yaşadığı biyosferin sınırları, diğer doğal ortamlar gibi kesin değildir. Karalarda yaşayan canlılar, atmosferde 6500 metre yüksekliğe kadar yaşama imkânı bulabilmektedir. Bu yükseltiden sonra canlı yaşamı büyük oranda kısıtlanır.

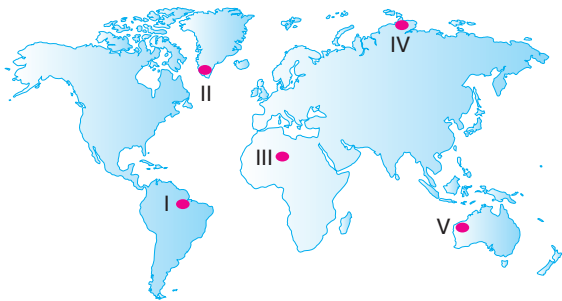
Bu durumun sebepleri arasında;

- I. oksijen miktarının düşmesi,
II. sıcaklığın düşmesi,
III. atmosfer basıncının artması

etkenlerinden hangileri vardır?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

3. Biyçeşitlilik, bir bölgedeki çeşitli özelliklere sahip bitki ve hayvan türleri ile mikroorganizmaların sayısını ve bu canlıların birbirleriyle olan ilişkilerini ifade etmektedir. Biyçeşitlilik dünyanın her yerinde aynı değildir.

Buna göre haritada numaralanmış alanların hangisinde biyçeşitliliğin daha fazla olduğu söylenebilir?

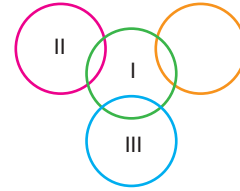
- A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

4. I. **Biyçeşitlilik:** Bir bölgedeki genlerin, türlerin, ekolojik olayların oluşturduğu bütündür.
II. **Habitat:** Aynı türe ait canlıların yaşadığı doğal ortamdır.
III. **Ekosistem:** Belirli bir bölgede yaşayan ve birbirleriyle etkileşim içinde olan canlı ve cansız çevrenin oluşturduğu bütündür.

Verilen kavram açıklamalarının hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

5. Aşağıdaki şemada dört doğal ortamın etkileşimi gösterilmiştir.

Bu şemada I, II ve III numaralarla gösterilen doğal ortamlar aşağıdakilerin hangisinde doğru eşleştirilmiştir?

	I	II	III
A)	Hidrosfer	Atmosfer	Biyosfer
B)	Biyosfer	Hidrosfer	Atmosfer
C)	Atmosfer	Biyosfer	Litosfer
D)	Litosfer	Atmosfer	Hidrosfer
E)	Atmosfer	Litosfer	Biyosfer

6. Canlıların yeryüzündeki dağılışı coğrafi koşullarla yakından ilgilidir. Her canlı kendisine uygun çevre koşullarında yaşar.

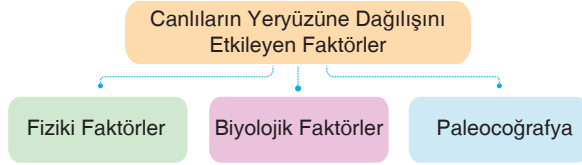
Eğer canlıların yaşadığı coğrafi koşullar değişirse

- I. Canlılar yeni ortama uyum sağlar.
II. Yeni ortama uyum sağlayamayan canlılar daha uygun yaşam koşullarının bulunduğu ortamlara göç eder.
III. Uyum sağlayamayan canlılar yok olur.

durumlarından hangilerinin yaşanması beklenir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

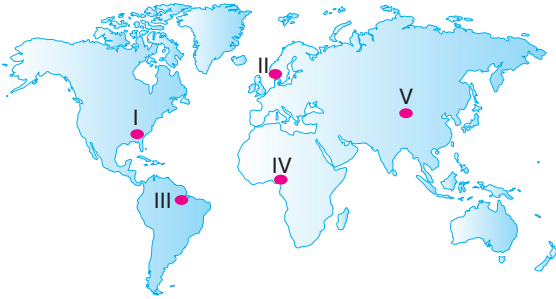
7.

Bu şemada fiziki faktörler bölümüne yazılacaklar arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Su B) İklim C) Toprak
D) Yer şekilleri E) İklim değişiklikleri

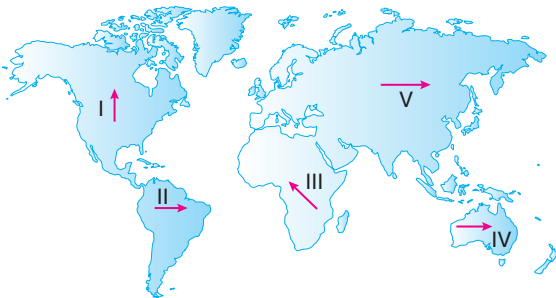
8. Bitkilerin birçoğu, yıllık ortalama 200 mm'nin altında yağış alan yerlerde yaşayamazlar.

Buna göre haritada numaralanmış alanların hangisinde bu nedenle bitkilerin yaşaması zorlaşır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

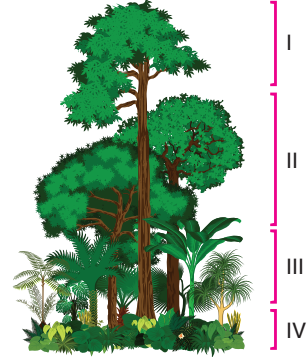
9. İklim, hayvanların göç hareketlerini etkiler.

Buna göre haritada numaralanmış doğrultuların hangisinde yaşayan hayvanların, kurak geçen kış mevsiminde bölgeden göç ettiği söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

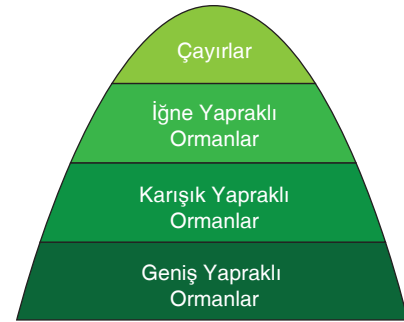
10. Tropikal yağmur ormanlarının kendine has özellikleri bulunur. Bu nedenle buralarda farklı canlı türlerinin yaşamasına olanak sağlayan katmanlar oluşmuştur. Aşağıdaki görselde bu katmanlar numaralarla gösterilmiştir.

Bu katmanlarla ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) I, 50 metreden yüksek, ışık istekleri fazla olan ağaçların, yaprak ve dalların bulunduğu katmandır.
B) II, 30 - 40 metre yükseklikteki ağaçların ve sarmaşıkların bulunduğu katmandır.
C) III, daha az ışık alan küçük ve genç ağaçların bulunduğu katmandır.
D) IV, ışığın ulaşmadığı ağaç köklerinin bulunduğu katmandır.
E) IV. katmanın altında ışık ulaşmadığı için hiçbir bitki yaşamaz.

11.

Görsele göre bitkilerin yükseldikçe farklı kuşaklar oluşturmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sıcaklığın azalması
B) Yağışın azalması
C) Toprak türlerinin değişmesi
D) Nem miktarının azalması
E) Basınç değerlerinin azalması

1.

Işğın bitkiler üzerindeki etkisinin gösterildiği bu ortam aşağıdaki iklim bōlgelerinden hangisinde yer alır?

- A) Ekvatorial İklım B) Savan İklımı
C) Sert Karasal İklım D) Tundra İklımı
E) Step İklımı

2. **Canlıların yeryüzünde dağılışını etkileyen fiziki faktörlerden biri olan toprakla ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?**

- A) Mineral bakımından zengin olan topraklar, bitki yaşamı açısından daha elverişlidir.
B) Toprak birçok canlıya yaşam alanı oluşturduğu için başlı başına bir ekosistemdir.
C) Bitkilerin kolay yetişebildiği topraklar, bitkilerle beslenen canlıların az olduğu topraklardır.
D) Bitkiler için en uygun topraklar, suyu kısmen geçiren ve içinde su dolaşımına olanak tanıyan topraklardır.
E) Toprak üzerinde yaşayan otçulların besin kaynağı olan bitkilerin yaşam alanı olmasından dolayı toprak örtüsü önem taşımaktadır.

3. **Günümüzde Güney Amerika, Afrika, Hindistan, Avustralya ile Antarktika'da görülen aynı tür bitki ve hayvan fosilleri aşağıdakilerden hangisini kanıtlamaktadır?**

- A) Bunların bir dönem aynı coğrafi koşullarda yaşadığını
B) Aynı toprak türlerinde yaşadığını
C) İnsanlar tarafından farklı kıtalara taşındığını
D) Sulak alanlarda yaşadığını
E) Yüksek platolarda ve ovalık alanlarda yaşadığını

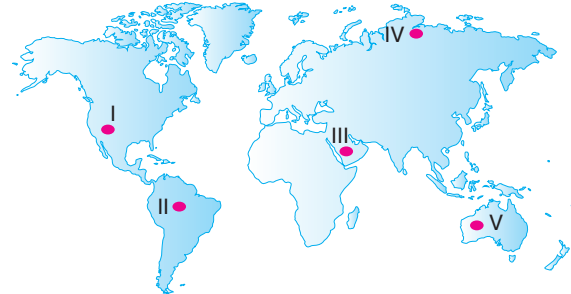
4. Nüfus artışına bağlı olarak şehirlerin kapladığı alanlar da sürekli genişlemektedir. Bu nedenle şehirleşme günümüzde birçok canlı türünün yaşadığı doğal çevreyi daraltmış veya yok etmiştir.

Buna göre haritada numaralanmış merkezlerin hangisinde bu durumun etkisi daha fazladır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Ekosistem içerisinde bulunan canlılar etkileşim hâlinindedir. Bitki örtüsünün gür olduğu alanlarda hayvan çeşitliliği de fazladır.

Buna göre haritada numaralanmış alanların hangisinde söz konusu sebepten dolayı hayvan çeşitliliğinin fazla olması beklenir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Okyanus seviyelerindeki yükselme ve alçalmalar, kıtaları birbirine bağlayan geçitlerin sular altında kalmasına ya da karaların su yüzeyine çıkmasına neden olur. Bu durum da kıtalar arasında canlı geçişlerine neden olur.

Buna göre aşağıdaki boğazlardan hangisinde aynı durum yaşanmıştır?

- A) Cebelitarık B) Hürmüz C) Bering
D) Malakka E) Dover

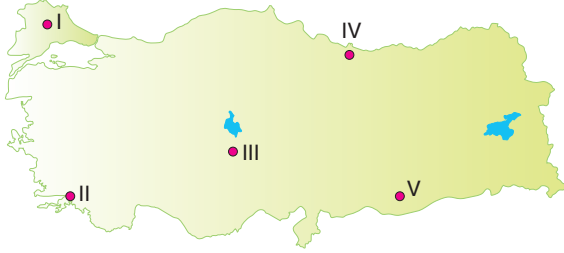
YAYIN DENİZİ

7. • 1957'de Nil Nehri'nde yaşayan tatlı su levreği, balık miktarını artırmak için Victoria (Viktorya) Gölü'ne bırakılmıştır. Aşırı derecede çoğalan bu balık, göldeki 400 yerel balık türünün yok olmasına neden olmuştur.
- 1869'da Süveyş Kanalı'nın açılması sonucunda Kızıldeniz'de yaşayan birçok canlı türü Akdeniz'e göç etmiştir.

Bu olaylar aşağıdakilerden hangisine kanıt olarak gösterilir?

- A) Doğal çevrenin beşerî olaylar üzerindeki etkisine
B) İnsanların biyoçeşitlilik üzerindeki olumsuz etkisine
C) Doğadaki canlıların birbirlerine olan olumsuz etkisine
D) İklimin insanlar üzerindeki olumlu etkisine
E) Canlı türlerinin doğal olaylar üzerindeki olumlu etkisine

8. Arazinin engebeli ve yağış miktarının fazla olduğu bölgelerde canlı türleri fazladır.

Buna göre haritadaki numaralanmış bölgelerin hangilerinde canlı türlerinin daha fazla olduğu söylenebilir?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) IV ve V

9. İnsanlar, aşırı avlanma sonucu birçok hayvan türünün azalmasına, bazı türlerin ise yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalmasına sebep olmuştur.

Buna göre aşağıdaki ülkelerin hangisinde bu durumun daha fazla yaşandığı söylenebilir?

- A) Kenya   B) Avustralya   C) Arjantin
D) Japonya   E) Moğolistan

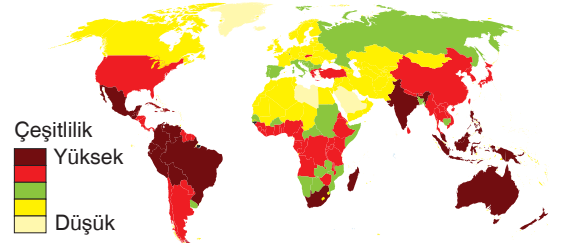
10. Dinozorlar İkinci Jeolojik Zaman'da yaşamış canlılardır. Bu canlılar daha sonra yok olmuşlardır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinin dinozorların yok olmasına neden olduğu söylenebilir?

- A) Kıtaların hareketi   B) Volkanik patlamalar
C) İklim değişiklikleri   D) Orojenik hareketler
E) Kütle hareketleri

11. Aşağıdaki haritada ülkeler canlı çeşitliliğine göre farklı renklerle gösterilmiştir.

Bu haritaya göre aşağıdaki ülkelerin hangisinde canlı çeşitliliğinin yüksek olduğu söylenebilir?

- A) Kanada   B) İngiltere   C) Hindistan
D) Rusya   E) Libya

12. Coğrafya öğretmeni Ozan Bey, "Biyoçeşitliliği etkileyen faktörler üç gruba ayrılmaktadır: fiziki ve biyolojik etmenler ile paleocoğrafya" bilgisini verdikten sonra öğrencilere biyolojik faktörlerin neler olduğunu sormuş ve öğrencilerden bazıları da aşağıdaki cevapları vermiştir.

Aytekin: İnsanlar

Gültekin: Diğer canlılar

Sema: İklim değişiklikleri

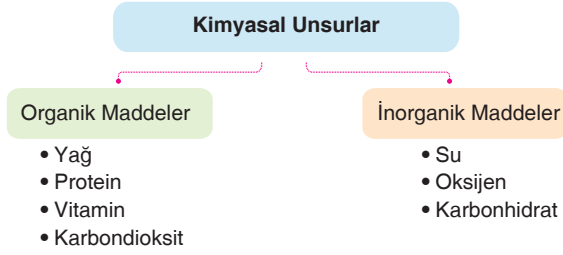
Buna göre hangi öğrencilerin verdiği cevaplar doğrudur?

- A) Yalnız Aytekin   B) Yalnız Gültekin
C) Aytekin ve Sema   D) Gültekin ve Sema
E) Aytekin ve Gültekin

1. Aşağıdaki şemada cansız unsurlardan olan kimyasal unsurlar şematik olarak sınıflandırılmış ancak bazılarında yanlışlık yapılmıştır.

Bu yanlışlığın düzeltilebilmesi için hangi maddeler yer değiştirmelidir?

- A) Yağ ve Su
 B) Protein ve Oksijen
 C) Vitamin ve Su
 D) Karbondioksit ve Su
 E) Karbondioksit ve Karbonhidrat

2. Rüzgârların canlıların yaşamına etkileri ile ilgili;

- I. Tohumların taşınmasına yardımcı olur.
 II. Buharlaşmayı hızlandırır.
 III. Sıcak suların oluşumuna katkıda bulunur.

bilgilerinden hangilerine ulaşamaz?

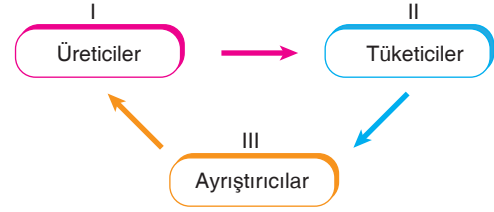
- A) Yalnız I   B) Yalnız III   C) I ve II
 D) II ve III   E) I, II ve III

3. Ekosistemin cansız unsurları, canlıların yaşam alanlarını belirler ve yeryüzünde dağılışında önemli rol oynar. Cansız unsurlar fiziksel ve kimyasal unsurlar olarak iki gruba ayrılır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi fiziksel unsurlar arasında yer almaz?

- A) Işık   B) Yağış   C) Sıcaklık
 D) Rüzgâr   E) Oksijen

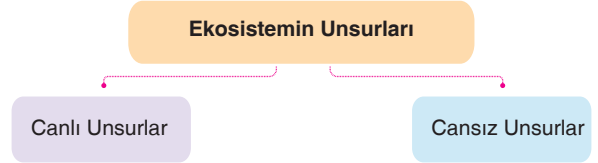
4. Ekosistemdeki canlı öğeler üç gruba ayrılır. Bunlar üretici, tüketici ve ayrıştırıcıdır.

Bu şemada numaralanmış öğelere verilecek örnekler aşağıdakilerden hangisidir?

	I	II	III
A)	Havuç	Tavşan	Bakteri
B)	Havuç	Bakteri	Tavşan
C)	Tavşan	Bakteri	Havuç
D)	Tavşan	Havuç	Bakteri
E)	Bakteri	Tavşan	Havuç

5. Aşağıda ekosistemin unsurlarının sınıflandırıldığı bir şema verilmiştir.

Bu şemaya göre canlı unsurlar arasında aşağıdakilerden hangisinin olduğu söylenebilir?

- A) Hayvan   B) Güneş   C) Protein
 D) Karbondioksit   E) Yağış

6. Ekosistem; canlı çevre unsurları ile cansız çevre unsurlarının etkileşiminden oluşur.

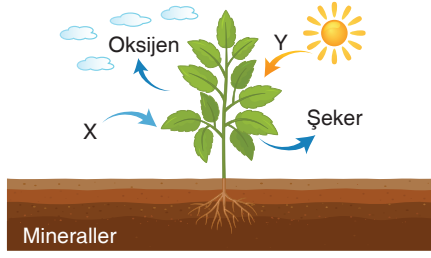
Buna göre ekosistemlerle ilgili,

- I. Hiçbiri birbirinden bağımsız değildir.
 II. Dinamik bir yapıya sahiptirler.
 III. En büyük ekosistem Atlas Okyanusu'dur.

bilgilerinden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
 D) II ve III   E) I, II ve III

7. Aşağıdaki görselde fotosentez olayı gösterilmiştir.

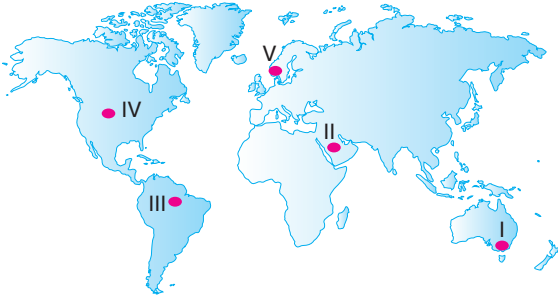
Buna göre fotosentezin gerçekleşmesi için gerekli olan X ve Y unsurları aşağıdakilerden hangisidir?

	X	Y
A)	Azot	Karbondioksit
B)	Karbondioksit	Işık
C)	Işık	Azot
D)	Karbondioksit	Su
E)	Su	Işık

8. Aşağıdakilerden hangisi kimyasal unsurlardan biri değildir?

A) Yağ	B) Işık	C) Protein
D) Karbonhidrat	E) Vitamin	

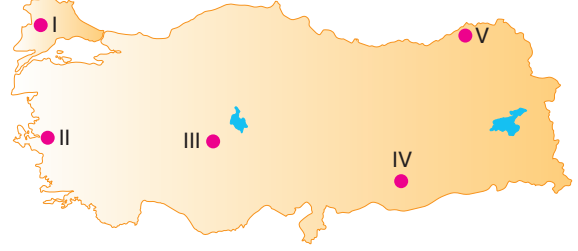
9. Sıcaklık, rüzgâr, nem ve yağışın yeryüzüne dağılışının aynı olmaması, farklı canlılar ve ekosistemlerin ortaya çıkmasında etkili olmuştur.

Buna göre bu haritada numaralanmış alanların hangisinde sıcaklık ve yağış koşullarının uygun olmasından dolayı canlı çeşitliliği fazladır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

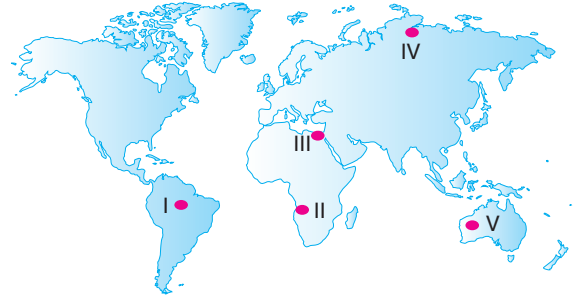
10. Bütün canlılar yaşamlarını devam ettirebilmek için suya ihtiyaç duyar. Ancak bazı canlıların su ihtiyacı daha fazladır.

Buna göre haritada numaralanmış alanlardan hangisinde yaşayan canlıların su ihtiyacı daha azdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Toprak, bitkilerin büyümesi için gerekli mineral maddelerin bulunduğu önemli bir unsurdur. Toprağın fiziksel ve kimyasal özellikleri ekosistemi etkilemektedir.

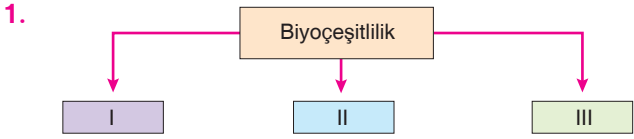
Buna göre haritada numaralanmış alanların hangisindeki toprak verimli olduğu için canlı yaşamına daha uygundur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Üreticiler, fotosentez yoluyla canlılar için gerekli olan organik bileşikler üretir.

Aşağıdaki bölgelerin hangisinde fotosentez olayı yıl boyunca kesintisiz devam etmektedir?

- A) Ekvatorial Bölge B) Orta Asya
C) Kuzey Afrika D) Sibirya
E) Orta Avustralya

Bu şemada numaralanmış alanlara yazılması gereken biyoçeşitliliğin öğeleri aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II	III
A)	Gen	Tür	Ekosistem
B)	Habitat	Gen	Biyom
C)	Ekosistem	Biyom	Gen
D)	Biyom	Habitat	Popülasyon
E)	Gen	Biyom	Habitat

2. Aşağıdaki tabloda bazı biyomlar ve bu biyomlara ait bitki örtüsü eşleştirilmiş ancak bazı yanlışlıklar yapılmıştır.

	Biyom	Bitki Örtüsü
I.	Tropikal yağmur ormanları	Geniş yapraklı yüksek boylu ağaç toplulukları ve ağaçların altında gür bir ot topluluğu
II.	Çöl	Su tutabilen bitkiler, çalılıklar
III.	İğne yapraklı ormanlar	Çalılık ve bodur ağaçlar
IV.	Çalılık	Tayga ormanları

Bu yanlışlığın düzeltilebilmesi için numaralanmış biyomlardan hangilerinin yer değiştirmesi gerekir?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

3. Çalı biyomu; çoğunlukla yazların sıcak ve kurak, kışların ılık ve yağışlı geçtiği bölgelerde görülür.

Buna göre aşağıdaki iklim bölgelerinin hangisinde çalı biyomu görülür?

- A) Ekvatorial iklim   B) Akdeniz iklimi
C) Savan iklimi   D) Sert karasal iklim
E) Çöl iklimi

- 4.
- Geniş yapraklı yüksek boylu ve yıl boyunca yeşil kalan ağaç toplulukları, bu biyomun başlıca bitki örtüsüdür.
  - Bu ormandaki ağaçlar, yüksekliklerine göre 5-10 metre ile 50-60 metre arasında değişen kuşaklar oluşturur.

Hakkında bazı bilgiler verilen bu biyom aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tropikal yağmur ormanları
B) Yaprak dökken orman
C) Savan
D) İğne yapraklı ormanlar
E) Çayır

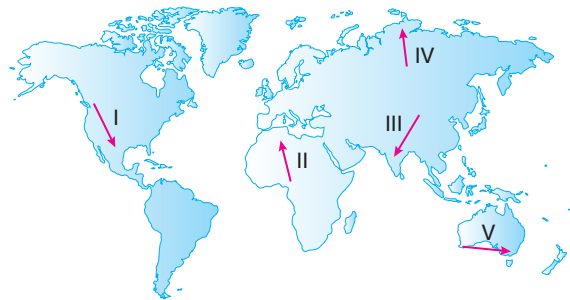
5. **Bitki örtüsü:** Yağışlara bağlı olarak yeşeren bozkır, çayır ve preri gibi ot toplulukları bu biyomun başlıca bitki örtüsünü oluşturur.

Hayvan türleri: Lama, bizon, geyik, kanguru, bufalo, yabani at ve çeşitli kuşlar bu biyomda yaşayan hayvan türleridir.

Bitki örtüsü ve hayvan türleri verilen biyom aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tropikal yağmur ormanları biyomu
B) Yaprak dökken orman biyomu
C) Savan biyomu
D) İğne yapraklı ormanlar biyomu
E) Çayır biyomu

6.

Bu haritada numaralanmış oklar yönünde hareket edildiğinde hangisinde başlangıç ve bitiş alanlarında benzer biyomların görüldüğü söylenebilir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

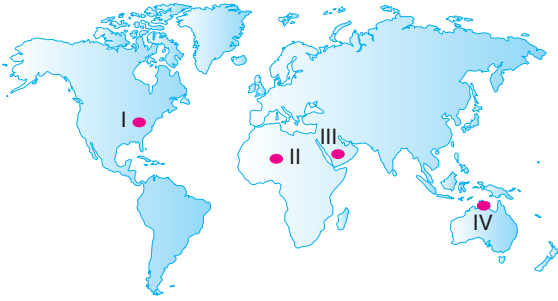
7.

Bu görsellerde bitki ve hayvan türleri gösterilen numaralanmış biyomlar aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II
A)	Savan	Tundra
B)	Çayır	Çalı
C)	Yaprak döken	Çöl
D)	Tundra	Savan
E)	Çalı	Savan

8. Bitki kökleri derinlerdedir ve bitki yüzeyleri su kaybını azaltmak için iğnelidir.

Bitki özellikleri bu şekilde olan biyoma haritada numaralanmış alanların hangilerinde rastlanır?

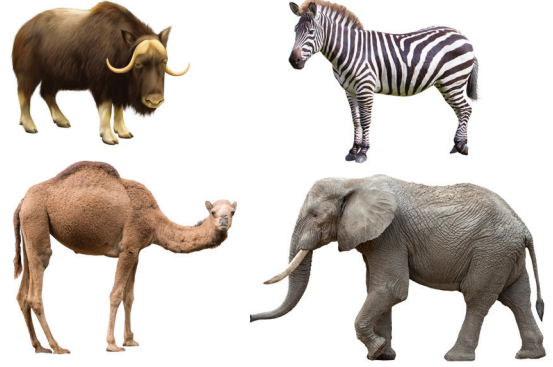
- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

9. Ayı, geyik, sansar, gelincik, samur, sincap, çakal, karaca, tilki, vaşak, köstebek ve kartal bu biyomun başlıca hayvan türleridir.

Bu cümlede hayvan türleri verilen bu biyom aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çöl
B) Yaprak döken orman
C) İğne yapraklı orman
D) Dağ
E) Kutup

10. Aşağıda bazı biyomlarda yaşayan hayvan türleri verilmiştir.

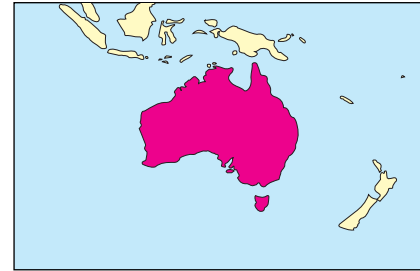
Bu hayvanların yer aldığı biyomlar arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Yağmur ormanları biyomu
B) Yaprak döken orman biyomu
C) Tundra biyomu
D) Savan biyomu
E) Çöl biyomu

11. Türkiye'nin mutlak ve göreceli konum özellikleri düşünüldüğünde aşağıdaki biyomlardan hangisinin ülkemizde görüldüğü söylenemez?

- A) Yaprak döken orman   B) Dağ
C) Ilıman çayır   D) Savan
E) Çalı

12.

Bu haritada işaretli alandaki ülkede görülen biyomlar arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Çalılık   B) Ilıman çayır
C) Savan   D) Çöl
E) Tundra